

SENTÈNCIA DE 9 DE JUNY DE 2005

**Prescripció de l'acció civil derivada del delict: determinació del seu abast.-
Indefensió: improcedència.- Cosa jutjada: requisits i improcedència**

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En les actuacions de número 170-5/003, tramitades pel procediment ordinari, en reclamació de quantitat, seguides pel Sr. Luis Fernando B.S. contra CONSTRUCCIONS C. S.A. i la companyia A. S.A., en data 3 de desembre de 2004 l'Hble. Tribunal de Batlles va dictar una Sentència en la qual va decidir:

"Que ha de desestimar i desestima en tots els seus termes la demanda formulada en data 26 de setembre del 2003 pel Sr. Luis Fernando B.S. contra Construccions C. S.A. i la Cia. d'assegurances A. S.A. absolent aquests darrers de les pretensions de l'actor i sense establir especial condemna en costes processals."

II.- Disconforme l'agent i també la defenent CONSTRUCCIONS C. S.A. amb la resolució anterior, van interposar sengles recursos d'apel·lació els quals han estat tramitats en aquesta Sala d'acord amb les prescripcions legals.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ.

FONAMENTS DE DRET

I.- Mitjançant un escrit de data 17 d'octubre de 2003, la representació processal de la demandada CONSTRUCCIONS C. S.A. va al·legar amb caràcter previ, sense contestar el fons de la demanda, les excepcions de defecte

de procediment, de cosa jutjada i de prescripció de l'acció.

Per Aute de 12 de març de 2004 el Tribunal de Batlles va jutjar i desestimar l'excepció de defecte de procediment i es va negar a jutjar en aquell moment les excepcions de cosa jutjada i de prescripció de l'acció en considerar que aquestes excepcions afectaven la qüestió material o de fons sense influència en la constitució de la relació jurídico-processal i que, en no tenir el caràcter o naturalesa d'excepcions dilatòries, la seva resolució corresponia a la Sentència i no a la resolució del procediment incidental.

La representació d'aquesta defenent va interposar un recurs d'apel·lació contra aquell Aute, però en una Providència d'1 d'abril de 2004, la Batllia no el va admetre a tràmit en no impossibilitar aquella resolució que es pretenia apel·lar la continuació del procediment ; raó per la qual tal defenent va formular una protesta amb la finalitat de reproduir les seves pretensions en apel·lar la sentència, cosa que ha fet.

Escau ara en conseqüència resoldre tant les qüestions derivades d'aquell Aute de 12 de març de 2004, com les apel·lades de la Sentència de 3 de desembre de 2004.

III.- El defecte de procediment que s'al·lega és que el procés ha estat viabilitzat mitjançant el procediment civil ordinari quan la indemnització que reclama deriva d'una relació laboral la qual disposava d'unes normes processals "ad hoc" segons el Decret de 9 de març de 1974.

IV.- Com bé han dit els Hbles. Batlles, sense necessitat de qualificar el tipus d'acció que ha promogut la part actora, cosa sobre la qual les parts no estan d'acord (parlen d'acció aquiliana, laboral, ex-delicto etc.), l'indiscutible és que aquí la reclamació ha estat substanciada pel procediment civil ordinari que és el procediment al qual la normativa andorrana atorga les màximes garanties processals per a les parts, de manera que en cap cas la demandada pot al·legar indefensió ; sense que sigui pertinent fer citació -en aquest cas -de la nostra Sentència de 10 de febrer de 2000, perquè el supòsit que en ella es va contemplar era totalment distint a l'actual ja que allà el procediment emprat era l'abreujat quan l'escaient era l'ordinari i s'havien atorgat menys garanties a les parts (un sol Batlle en l'abreujat, tres Batlles en l'ordinari, escrits de rèplica i dúplica en l'ordinari, inexistents en l'abreujat etc.).

Cal, per consegüent, confirmar el refús de l'excepció de caràcter processal esmentada i confirmar l'Aute dels Batlles en aquest extrem degudament fonamentat.

V.- L'Aute de 12 de març de 2004 no va resoldre l'excepció de cosa jutjada perquè va considerar que ho havia de fer la Sentència ; però la Sentència tampoc l'ha jutjat, i ,per consegüent ,aquesta excepció ha quedat sense ser enjudiciada fins el present, cosa que obliga a aquesta Sala a suplir l'omissió i a resoldre-la.

VI.- L'esmentada defenent va aduir que les qüestions objecte d'aquest judici ja havien estat jutjades en el marc del procediment administratiu registrat sota el número SS-018-2/2002, en el qual la Sentència ferma de la Secció administrativa de la Batllia de 6 de desembre de 2002 ja havia desestimat les mateixes pretensions que l'actor ara tornava a fer valer en aquest judici civil.

L'excepció és rebutjable, perquè per tal que l'excepció de cosa jutjada pugui ser apreciada i tenir efecte en un altre judici és indispensable que entre el cas resolt per la sentència anterior, i el cas en què tal Sentència s'invoqui, existeixi la identitat més perfecta entre les coses, les causes, les persones dels litigants i la qualitat en que ho van ser (*"eadem res, eadem causa petendi, eadem conditio personarum"*: DIGEST 44, 2, 12, 13 i 14).

La Sentència ferma dictada el 6 de desembre de 2002 per la Secció Administrativa de la Batllia derivava d'una demanda formulada pel mateix aquí actor contra una resolució de 22 d'abril de 2002 de la CAIXA ANDORRANA DE SEGURETAT SOCIAL (CASS) la qual havia confirmat una resolució anterior de la mateixa CASS que li havia denegat el reconeixement d'una incapacitat permanent parcial per raó del sinistre pel qual ara demana indemnització a "CONSTRUCCIONS C. S.A." i a la Companyia d'Assegurances "A. S.A.".

El sinistre és el mateix, però no ho són les coses demanades, les persones demandades ni la qualitat en què són demandades.

Consegüentment, aquell judici administratiu no pot tenir l'efecte de cosa jutjada per a aquest judici civil en no concorre entre ambdós les identitats necessàries per tal que el primer pogués produir aquell efecte per a l'actual.

Escau per tant rebutjar tal excepció oposada per la defenent "CONSTRUCCIONS C. S.A.".

VII.- El III CONSIDERANT de la Sentència apel·lada desestima l'excepció de prescripció de l'acció tot manifestant que l'acció interposada per l'actor únicament pot derivar de la Llei Aquília en imputar a la constructora responsabilitat extracontractual, o derivar del contracte laboral vigent en aquell moment entre les parts per incompliment contractual.

En el primer cas el termini de prescripció seria d'un any com ha assenyalat repetidament la jurisprudència d'aquest Tribunal, i en el segon de 3 anys segons l'art. 7 de la vigent Llei sobre el contracte de Treball o el 13 del Decret derogat de 15 de gener de 1974.

Vist que l'accident va tenir lloc el 26 d'octubre de 1999, i que la petició de citació per a l'actual judici no es va presentar fins el 10 de juliol de 2003, és clar que en qualsevol dels dos supòsits l'acció interposada estava a bastament prescrita quan l'actor va presentar a la Batllia la petició de citació per a l'actual judici com ha aplicat degudament i correcte la Sentència apel·lada.

Nogensmenys, l'actor recurrent argüeix en el seu escrit de conclusions *"que l'acció que interposa aquesta part deriva de delictes, i que per tant, el termini de prescripció no és el d'un any de la Lex Aquília, ni el de tres anys d'acord amb el contracte de treball, sinó el de trenta, conforme al que es preveu a l'USATGE OMNES CAUSAE per la responsabilitat civil derivada de delictes"*.

VIII.- L'argumentació anterior de l'agent-apel·lant és inacceptable perquè l'acció formulada a la demanda no és l'acció civil derivada d'un delictes (com per primera vegada va adduir la rèplica per tractar d'obviar l'excepció de prescripció que va oposar la contesta, foli 183) ja que l'exercici d'una acció civil derivada d'un delictes ("ex delicto") pressuposa l'existència d'una condemna penal prèvia a l'acció civil, i, en el cas, ni s'al·lega ni demostra que hagi existit alguna actuació penal prèvia a la formulació d'aquesta acció civil.

Cal per consegüent refusar l'al·legació del recurrent contrària a la prescripció de l'acció.

IX.- A pesar de la desestimació de la demanda, la Sentència apel·lada no ha condemnat l'agent al pagament de les costes processals, i aquesta Sala confirmarà aquest pronunciament i, en aplicació de la NOVEL·LA 82, Capítol 10, tampoc el condemnarà al pagament de les del seu recurs d'apel·lació malgrat la seva desestimació, atès que la demostrada manca de recursos econòmics pot haver estat la causa de la prescripció de l'acció exercitada tardanament a la demanda.

En justa i deguda correspondència, anul·larem el pronunciament de costes que es conté en l'Aute de la Batllia de 12 de març de 2004, i tampoc condemnarem en les costes del seu recurs d'apel·lació a "CONSTRUCCIONS C. S.A.".

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

CONFIRMAR la Sentència apel·lada i l'Aute de 12 de març de 2004 però anul·lant d'aquest darrer la condemna en costes del seu VI CONSIDERANT i de la seva DECISIÓ ; sense fer imposició de costes en aquests recursos d'apel·lació.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-

NOTIFICACIÓ.- La precedent resolució ha estat notificada el
dia als Sr./Sers. a

per lectura íntegra que de la mateixa els ha estat feta per
mi, la infrascrita Secretària.

I llegida, la firmen, del que en dono fe.